

RESSENYES BIBLIOGRÀFIQUES

Aquesta secció bibliogràfica té l'objectiu de reunir tota la informació dispersa sobre ornitologia balear que apareix publicada en altres revistes i llibres, tant de la nostra comunitat com nacionals o estrangers, i, d'aquesta manera, fer-la més accessible a qualsevol persona interessada en l'ornitologia balear. Aquest apartat recull ressenyes breus en què es ressalten els principals resultats i s'hi aporten teories sobre el contingut de les publicacions rebudes a la biblioteca del GOB.

Un conjunt de col·laboradors realitzen desinteressadament aquestes notes i contribueixen amb el seu esforç a la transmissió d'informació, que podrà tenir una funció en la formació i l'actualització dels coneixements ornitològics dels membres de la nostra associació. Les ressenyes expressen les opinions dels revisors, això vol dir que no reflecteixen necessàriament el parer del GOB. En aquesta desè ocasió aporten a la base de dades 2 referències més.

Llista de col·laboradors: Gemma Carrasco i Carles López-Jurado.

ARTICLES

DE JUANA, E. 2003. Revisión del estatus de la Polluela Bastarda *Porzana parva* en España. *Ardeola*, 50-1: 5-13.

El autor revisa las citas de rascletó observadas en la península Ibérica, Canarias i Balears, describe sus patrones espaciales y temporales así como su comparación con lo publicado en países próximos con el objeto de afinar en el estatus para dichas localidades. Para ello se ha basado en 128 citas publicadas en una amplia bibliografía entre ellas los Anuarios Ornitológicos como nuestro AOB.

Respecto a los registros de Balears, comenta la alta cifra de registros tiene que ver en su mayor parte con las 16 capturas ocurridas entre los años 1963-67, mientras que en los últimos tiempos la especie parece ser muy rara con dos observaciones en el periodo 1991-2000.

Las conclusiones que se deducen del análisis de los datos para España son que no hay datos firmes que avalen

su reproducción o su invernada regular, el rascletó se comporta en general como un migrante raro, pues sólo en Catalunya i el País Valencià es observada regularmente todos los años con cifras muy bajas.

El paso primaveral se extiende desde finales de febrero hasta mayo con un flujo máximo entre marzo-abril. El paso en otoño es menos notorio, es entre agosto y diciembre, con un máximo en octubre-noviembre. También se apunta la tendencia poblacional de la especie en el conjunto de Europa es regresiva.

Por todo lo dicho se propone sugerir al Comité de Rarezas de la SEO la posibilidad de incluir esta especie en la lista de rarezas como ocurre en países del entorno como Marroc, Portugal, Francia, Reino Unido, Irlanda, Bélgica, Holanda, Luxemburgo i Alemania. En Baleares nos hemos adelantado pues se considera una rareza esta especie. - Carles LÓPEZ.-JURADO.

LLIBRES

MESSAGE, S. & TAYLOR, D. 2006. *Limícoles d'Europa, Àsia i Nord-Amèrica*. Lynx Edicions.

Les aus limícoles conformen un variat grup d'ocells en el qual s'inclouen 222 espècies que pertanyen a 14 famílies diferents, dins l'ordre Charadriiformes. Aquestes aus constitueixen un repte per a molts ornitòlegs, fins i tot per a aquells més experimentats, essent considerades en molts casos les més difícils d'identificar. La raó d'aquesta dificultat recau en diversos aspectes característics d'aquest grup. Per una banda, la similitud que existeix entre espècies diferents que fa que l'aficionat, a més d'observar el jizz (forma de l'ocell, mida, postura, moviments...), hagi de parar atenció a trets específics, com la llargària o curvatura del bec, el color de les potes, l'existència d'una cella superciliar o un anell ocular, etc. Per una altra banda, també dificulta la identificació el fet que el plomatge dels limícoles en molts casos varia enormement al llarg de l'any, i a vegades ofereix un aspecte completament diferent en hivern que en època de reproducció. Per últim, un altre punt que fa d'aquestes aus un repte per als ornitòlegs és que moltes espècies de limícoles són àmpliament migrants, i ocasionalment arriben divagants d'espècies asiàtiques o nord-americanes que sovint queden camuflats dins dels grans esbarts que es formen a causa del caràcter gregari d'aquestes aus.

La Guia de Camp d'aus limícoles d'Europa, Àsia i Nord-Amèrica, de Don Taylor i Stephen Message inclou 124 espècies de limícoles, que pertanyen a 10 famílies diferents, abarçant la regió zoogeogràfica Holàrtica (que cobreix gran part de l'hemisferi nord).

La guia està dividida en tres parts: introducció, identificació de limícoles en repòs i identificació de limícoles en vol. A la introducció es fa una revisió de les 10 famílies que es poden trobar a la regió holàrtica, remarcant les característiques distintives de cada una d'elles. A continuació s'explica com identificar les aus en repòs, fent inicialment un recordatori de la topografia i terminologia de les diferents parts del cos dels limícoles, i seguidament un repàs dels diversos caràcters d'importància per a realitzar una correcta identificació: bec, potes i peus, estructura de l'ocell, variacions en el plomatge, comportament, alimentació, displays... Igualment es dedica en la introducció un apartat que mostra els aspectes característics que l'ornitòleg ha de tenir en compte per a identificar les aus en vol.

Després de la introducció la guia presenta les dues seccions (limícoles en repòs i limícoles en vol) amb làmines il·lustrades amb dibuixos de les diferents espècies. Una de les particularitats d'aquesta guia és que en aquestes dues seccions —i sobretot en la secció de limícoles en vol— les espècies s'han agrupat no per famílies, sistemàticament, sinó per similitud entre elles, de manera que en la mateixa làmina es troben juntes aquelles espècies que més fàcilment es podrien confondre, la qual cosa facilita la identificació. Les làmines il·lustrades s'acompanyen de textos esquemàtics i concisos, que marquen els trets identificatius de l'espècie: mida i característiques principals, comportament, reclam, distribució i estatus, hàbitat, plomatge i espècies amb les quals es pot confondre. A la secció d'aus en vol, en els dibuixos de la qual es poden

apreciar tant les parts superiors com les inferiors dels ocells, s'adjunten també els mapes de distribució.

Al final del llibre i per acabar, darrera les dues seccions de làmines il·lustrades es troben els apèndixs, que inclouen una útil taula de doble entrada per a la identificació de limícoles en vol,

en funció del disseny de les ales i la coa, i un llistat sistemàtic de totes les espècies.

En definitiva, aquesta completa guia esdevindrà una eina que permetrà als ornitòlegs endinsar-se en el coneixement del complex grup dels limícoles.-
Gemma CARRASCO.

ALTRES LLIBRES REBUTS

- AMENGUAL, E. 2006. *Campaña de anillamiento de aves durante la migración prenupcial en el Parc Natural de sa Dragonera. Año 2006*. GOB Mallorca. Informe inèdit.
- ANÓN. 2005. *Red Eléctrica y la avifauna. 15 años de investigación aplicada*. Red Eléctrica de España.
- BALLESTEROS, F. i ROBLES, L. (coord.). 2005. *Manual de conservación y manejo del hábitat del Urogallo cantábrico*. Dirección General para la Biodiversidad, Ministerio de Medio Ambiente.
- BERTHOLD, P. 2001. *Bird migration. A general survey*. Oxford University Press.
- BIRDLIFE INTERNATIONAL. 2004. *Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status*. BirdLife International.
- BONNIN, J. 2006. *Campaña d'anellament científic d'aus durant la migració prenupcial a Can Marroig 2006. Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera*. Govern de les Illes Balears, GEN-GOB Eivissa. Informe inèdit.
- BONNIN, J. 2006b. *Campaña d'anellament científic d'aus durant la migració postnupcial al Parc Natural de sa Dragonera, 2006*. GOB Mallorca. Informe inèdit.
- COUZENS, D. 2005. *Bird migration*. New Holland.
- CROSBY, M.J. (coord.). 2003. *Saving Asia's threatened birds. A guide for government and civil society*. BirdLife International.
- DEL HOYO J., ELLIOTT A. & CHRISTIE D.A. (Eds.). 2006. *Handbook of the Birds of the World*. Vol. 11. Old World Flycatchers to Old World Warblers. Lynx Edicions, Barcelona. 798 pp. ISBN: 84-96553-06-X.
- FLÖTER, E., SAEMANN, D. i BÖRNER, J. 2006. *Brutvogelatlas der Stadt Chemnitz*. Verein Sächsischer Ornithologen.
- FRAISSINET, M. 2006. *Nuovo progetto Atlante degli Uccelli nidificanti e svernanti nella città di Napoli (2001-2005)*. Associazione Studi Ornitologici Italia Meridionale (ASOIM).
- GARRIDO, O. i KIRKCONNELL, A. *Birds of Cuba*. Christopher Helm
- GÉNOT, J.-C. 2005. *La Chevêche d'Athéna, Athene noctua, dans la Réserve de la Biosphère des Vosges du Nord de 1984 à 2004*. Volum 29 de la revista *Ciconia*.
- GONZÁLEZ, J.V., RUFINO GÓMEZ, J. i MUÑOZ, B. 2002. *El torcecuello. Determinación de la edad y el sexo, reproducción y fenología en el Noroeste peninsular ibérico*. Sociedad Asturiana de Historia Natural y Ecología (SAHNE).

- MARTÍ, R. i DEL MORAL, J.C. (coord.). 2003. *La invernada de aves acuáticas en España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza – SEO/BirdLife
- SALES, S. (ed.). 2006. *Anuari d'Ornitologia de Catalunya. 2002-2005*. Barcelona. Institut Català d'Ornitologia.
- SNYDER, N. i SNYDER, H. 2000. *The California condor. A saga of Natural History and Conservation*. Academic Press.
- WERNHAM, C. *et al.* (coord.). 2002. *Migration Atlas: movements of the birds of Britain and Ireland*. T&AD Poyser.